

Хто може створити дитячий будинок сімейного типу

Дитячий будинок сімейного типу – це сім'я, що створюється за бажанням подружжя, які беруть на виховання та спільне проживання не менш як 5 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Загальна кількість дітей у дитячому будинку сімейного типу не повинна перевищувати 10 осіб, враховуючи рідних дітей.

Рішення про створення дитячого будинку сімейного типу приймається районною держадміністрацією, виконавчим комітетом міської ради на підставі заяви осіб, які виявили бажання створити такий будинок, з урахуванням результатів навчання, рекомендацій відповідного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді і висновку служби у справах дітей про наявність умов для його створення.

Які діти можуть бути влаштовані до дитячого будинку сімейного типу?

До дитячого будинку сімейного типу влаштовуються діти, які мають визначений статус дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування.

В першу чергу до дитячого будинку сімейного типу влаштовуються діти, які перебувають між собою у родинних стосунках, за винятком випадків, коли за медичними показаннями або з інших причин вони не можуть виховуватися разом.

Дитячий будинок сімейного типу комплектується дітьми протягом дванадцяти місяців з дня створення. Контроль за його комплектуванням здійснює служба у справах дітей.

Хто може стати батьками-вихователями?

Батьками-вихователями можуть бути повнолітні та працездатні особи.

Особи, які виявили бажання стати батьками-вихователями, в обов'язковому порядку мають пройти навчання за спеціальною програмою, організоване обласними центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді із залученням спеціалістів з питань психології, педагогіки, медицини тощо.

Слід враховувати, що Ви не отримаєте дозволу на створення дитячого будинку сімейного типу коли хоча б один із Вас не пройшов курс підготовки, визнаний в установленому порядку недієздатною або обмежено дієздатним, позбавлений батьківських прав, чи це колишній опікун (піклувальник, усиновитель), позбавлений відповідних повноважень за неналежне виконання покладених на нього обов'язків.

Не можуть бути батьками-вихователями особи, які були засуджені за злочини проти життя і здоров'я, волі, честі та гідності, статевої свободи та статевої недоторканості особи, проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності, у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, а також за злочини, передбачені статтями 148, 150, 150-1, 164, 166, 167, 169, 181, 187, 324, 442 Кримінального кодексу України або мають непогашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість за вчинення інших злочинів.

Існують також обмеження для кандидатів у батьки-вихователі за віком. Влаштування дітей у дитячий будинок сімейного типу проводиться з урахуванням віку батьків-вихователів та дітей, щоб на час досягнення обома батьками-вихователями пенсійного віку всі вихованці досягли віку вибуття з дитячого будинку сімейного типу (18 років). Влаштування дітей у дитячий будинок сімейного типу розраховано таким чином, щоб до досягнення батьками пенсійного віку дитина могла стати повнолітньою. У разі досягнення пенсійного віку одним з батьків час перебування дітей визначається за віком молодшого з батьків.

Також на заваді створенню дитячого будинку сімейного типу можуть стати вади фізичного чи психічного здоров'я потенційних батьків-вихователів (інваліди I і II групи, які за висновком медико-соціальної експертної комісії потребують стороннього догляду, особи, які мають глибокі органічні ураження нервової системи, алкогольну та наркотичну залежність, хворі на СНІД, відкриту форму туберкульозу, психотичні розлади, в яких офіційно зареєстровані асоціальні прояви, нахили до насильства).

Відповідні вимоги висуваються і до членів родини батьків-вихователів. Вам буде відмовлено у створенні дитячого будинку сімейного типу, якщо з Вами на спільній житловій площі мешкають члени сім'ї, які мають глибокі органічні ураження нервової системи, хворі на СНІД, відкриту форму туберкульозу, психотичні розлади, в яких офіційно зареєстровані асоціальні прояви, нахили до насильства.

Чи втрачає дитина, яка виховується в дитячому будинку сімейного типу, статус дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування?

Ні. За вихованцями дитячих будинків сімейного типу зберігаються пільги та державні гарантії, встановлені законодавством для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Вихованці мають право підтримувати особисті контакти з батьками та іншими родичами, якщо це не суперечить їх інтересам і не заборонено рішенням суду. Форму такого спілкування визначають органи опіки та піклування за погодженням з батьками-вихователями та за участю соціального працівника, який здійснює соціальне супроводження.

Чи обов'язково батькам-вихователям мати педагогічну освіту?

Ні, вимоги щодо наявності у батьків-вихователів будь-якої, в тому числі і педагогічної, освіти законодавством не передбачено. Створити дитячий будинок сімейного типу і взяти дітей на виховання може кожен громадянин відповідно до визначених чинним законодавством України вимог.

Які права та обов'язки батьків-вихователів?

Батьки-вихователі несуть відповідальність за життя, здоров'я, фізичний і психічний розвиток вихованців. Вони є законними представниками вихованців у всіх органах, установах та організаціях без спеціальних на те повноважень. Батьки-вихователі не можуть використовувати надані їм права всупереч інтересам дитини.

Батьки-вихователі дитячих будинків сімейного типу зобов'язані виховувати дитину, піклуватися про її здоров'я, фізичний, духовний і моральний розвиток, навчання, створювати належні умови для розвитку її природних здібностей, поважати гідність дитини, готувати її до самостійного життя та праці.

Виховання дитини має спрямовуватися на розвиток її особистості, поваги до прав, свобод людини і громадянина, мови, національних історичних і культурних цінностей українського та інших народів, підготовку дитини до свідомого життя у суспільстві в дусі взаєморозуміння, миру, милосердя, забезпечення рівноправності всіх членів суспільства, злагоди та дружби між народами, етнічними, національними, релігійними групами.

2. Фінансове та матеріальне забезпечення функціонування дитячого будинку сімейного типу

Як і ким забезпечується функціонування дитячого будинку сімейного типу?

Орган, що ухвалив рішення про створення дитячого будинку сімейного типу, позачергово надає батькам-вихователям індивідуальний житловий будинок або багатокімнатну квартиру, у разі наявності, за нормами, встановленими законодавством. Надане в користування житлове приміщення повинне бути обладнане необхідними меблями, побутовою технікою та іншими предметами тривалого вжитку, перелік яких визначається органом, який прийняв рішення про створення дитячого будинку сімейного типу.

Користування наданим житловим приміщенням здійснюється в порядку, встановленому законодавством для користування службовими приміщеннями.

За згодою сторін угоди дитячому будинку сімейного типу може надаватися у користування земельна ділянка для ведення садівництва та городництва поблизу, де розташований будинок, а також транспортний засіб.

Різні питання матеріального та фінансового забезпечення дитячого будинку сімейного типу (проведення у разі потреби поточного або капітального ремонту житла тощо) вирішуються органом, який прийняв рішення про його створення.

За рахунок яких коштів утримуються вихованці дитячого будинку сімейного типу?

Державою прийнято єдиний механізм фінансування дитячого будинку сімейного типу з державного бюджету за принципом "гроші ходять за дитиною".

Розмір державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, становить два прожиткових мінімуми для дітей відповідного віку.

За вихованцями зберігаються раніше призначені аліменти, пенсія, інші види державної допомоги.

У разі, коли дитині виплачується пенсія, аліменти, стипендія, інші державні допомоги, розмір допомоги визначається як різниця між двома прожитковими мінімумами та розміром інших виплат.

Суми коштів, що належать вихованцям як пенсія, аліменти чи інші види державної допомоги, переходять у розпорядження батьків-вихователів і витрачаються на утримання вихованців.

Чи зберігаються виплати, якщо дитина досягла 18 років?

Діти-вихованці перебувають у дитячому будинку сімейного типу до досягнення ними повноліття (18 років), а в разі продовження навчання – до 23 років або до закінчення ними відповідного навчального закладу. Виплата державної соціальної допомоги здійснюється впродовж всього періоду проживання дитини в дитячому будинку сімейного типу.

Яке грошове і матеріальне забезпечення отримують батьки-вихователі?

Законодавством передбачено відрахування страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування за непрацюючих батьків-вихователів на суми їх грошового забезпечення.

Відрахування надходять на рахунки управлінь Пенсійного фонду України у районах, містах і районах у містах, відкриті в установах уповноваженого банку.

З 1 січня 2006 року батькам-вихователям дитячих будинків сімейного типу виплачується грошове забезпечення, яке визначено у розмірі 35% від соціальної допомоги на кожну дитину-вихованця, але не більше п'яти прожиткових мінімумів для працездатної особи. При цьому грошове забезпечення може отримувати один із батьків-вихователів або за їх спільною згодою сума грошового забезпечення розподіляється між ними рівними частинами. У разі затвердження нового рівня прожиткового мінімуму розмір соціальної допомоги та грошового забезпечення перераховується без додаткового звернення

батьків-вихователів.

Заощаджені протягом року бюджетні кошти вилученню не підлягають і використовуються батьками-вихователями для задоволення потреб вихованців у наступному році.

Питання захисту житлових прав батьків-вихователів та осіб, які проживають з ними, регулюються угодою.

Чи може дитячому будинку сімейного типу надаватися благодійна допомога?

Так, дитячому будинку сімейного типу може надаватися юридичними та фізичними особами благодійна допомога.

3. Майнові та житлові права дітей-вихованців дитячого будинку сімейного типу

Як захищаються майнові та житлові права дітей-вихованців?

Після закінчення строку перебування вихованців у дитячому будинку сімейного типу та в разі відсутності у них права на житло органи опіки, піклування забезпечують вихованців дитячого будинку сімейного типу у позачерговому порядку впорядкованим житлом.

Хто забезпечує збереження майна дітей?

Збереження майна, у тому числі житла, вихованців дитячих будинків сімейного типу за місцем його знаходження забезпечують органи опіки та піклування, також ними здійснюють контроль за його використанням.

Хто здійснює контроль за умовами проживання вихованців?

Контроль за умовами проживання вихованців здійснюють органи опіки та піклування і служби у справах дітей районних держадміністрацій, виконавчих комітетів міських рад.

Раз на рік служба у справах дітей за місцем знаходження дитячого будинку сімейного типу готує звіт про стан виховання, утримання і розвитку дітей в дитячому будинку сімейного типу на основі інформації, що надається соціальним працівником, який здійснює соціальне супроводження родини, вихователем дошкільного навчального закладу або класним керівником загальноосвітнього навчального закладу, де навчається дитина, дільничним лікарем-педіатром і дільничним інспектором місцевого відділку міліції. Батьки-вихователі обов'язково ознайомлюються зі складеним звітом, який затверджується начальником служби у справах дітей.

4. Перелік документів, які необхідно подати до органу, який приймає рішення про створення дитячого будинку сімейного типу.

Вам потрібно підготувати і передати в районну, районну у м. Києві та Севастополі державну адміністрацію чи міськвиконком наступні документи:

- заяву про створення дитячого будинку сімейного типу (від подружжя приймається спільна заява, підписана обома подружжями);

- копії своїх паспортів;

- довідку про склад сім'ї (форма №3);

- копію свідоцтва про шлюб (для сімейних пар);

- довідку про стан Вашого здоров'я та членів сім'ї, які проживають разом з Вами (довідка про відсутність хронічних захворювань, обстеження нарколога, венеролога, психіатра);

- довідку про проходження курсу навчання кандидатів у батьки-вихователі і рекомендацію обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді щодо включення Вас у банк даних про сім'ї потенційних усиновителів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів;

- нотаріально засвідчену письмову згоду всіх повнолітніх членів сім'ї, які проживають разом з Вами, на створення дитячого будинку сімейного типу;

- довідку про доходи сім'ї за останні шість місяців або копію декларації про доходи, засвідчену в установленому порядку;

- довідку про наявність чи відсутність судимості;

- висновок служби у справах дітей за місцем проживання про можливість створення Вами дитячого будинку сімейного типу.

5. Перелік документів на дітей, які необхідно мати батькам-вихователям.

На кожну дитину орган опіки та піклування зобов'язаний надати батькам-вихователям такі документи:

- рішення органу опіки і піклування про влаштування дитини на виховання та спільне проживання у дитячому будинку сімейного типу;
- свідоцтво про народження дитини;
- довідку про присвоєння ідентифікаційного номера;
- медичну довідку про стан здоров'я або витяг з історії розвитку дитини;
- довідку (атестат) про освіту або висновок психолого-медико-педагогічної консультації про рівень розвитку дитини;
- документи про батьків або осіб, які їх замінюють (свідоцтво про смерть, вирок або рішення суду, довідка про хворобу, розшук батьків та інші документи, що підтверджують відсутність батьків або неможливість виховання ними своїх дітей);
- довідку про наявність та місцезнаходження братів і сестер чи інших близьких родичів дитини;
- опис належного дитині майна, у тому числі житла, та відомості про осіб, які відповідають за його збереження;

- пенсійну книжку на дітей, які одержують пенсію, копію ухвали суду про стягнення аліментів.